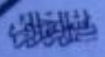

نمونه سوال نحو عالی ۴

**برای دیدن سایر نمونه سوالات و
جزوات به ادرس زیر مراجعه کنید.**

**[Bankejozavatehoze.kowsarblog.
ir](http://Bankejozavatehoze.kowsarblog.ir)**

امتحانات متمرکز دوره عمومی

تیرپور ۸۸-۸۹

جوابیه

مجموعه سوالات: ۶
کتاب: لغت الفبایی عربی ج ۲ و پنجم هفتساله
محدوده: از اول ضرورت تا پایان کتاب
نمره: ۲۰
مهلت پاسخگویی: ۹۰ دقیقه

نمره	عددی	حرفی
اول		
دوم		

تاریخ: ۸۹/۶/۲۵ ساعت

کلمات مشتق شده از لغت
۱۵۷ - ۱۹۵ - ۱۹۵
۱۵۹ - ۱۸۷ - ۲۱۱
۱۹۴ - ۱۹۴
تغییر ساختار کلمات - ۱۵۳

۲۵ (۱۳)

ص ۳۶۵
ص ۳۶۸
ص ۳۶۵
ص ۳۶۵

- غلط صحیح
- غلط صحیح
- غلط صحیح
- غلط صحیح

۱. کدام گزینه از اقسام نعت مشتق نیست؟
الف) اسم تفصیل
ب) اسم مکان
ج) صیغه مبالغه
د) اسم مفعول
۲. نقش هذا در عبارت « رأیت الفتی هذا » چیست؟
الف) تاکید
ب) بدل
ج) جار
د) حرفی
۳. حتی جار در چه معنایی استعمال می شود؟
الف) تعقیب
ب) تدریج
ج) تکرار
د) تفسیر
۴. کدام یک از اقسام بدل نیاز به رابط ندارد؟
الف) بدل کل از کل
ب) بدل اشمال
ج) بدل اشمال
د) بدل جزء از کل
۵. در عبارت « جاء صاحبک زید » زید چه نقشی دارد؟
الف) بدل
ب) عطف بیان
ج) عطف بیان
د) عطف بیان
۶. ما در عبارت « عما قليل تتدمون » از کدام نوع است؟
الف) زائده
ب) موصوله
ج) مصدریه
د) نافییه
۷. جاهای خالی را پر کنید.
الف) البدل لا یتبع المبدل منه الا فی الاعراب.
ب) الواو تستعمل لطلق الجمع بین المتعاطفین.
ج) الهمزة فی الالف والواو والیاء لا یتبعها الا الواو والیاء.
د) الالف والواو والیاء لا یتبعها الا الواو والیاء.
۸. گزینه های صحیح و غلط را مشخص کنید.
الف) الواو لا یتبعها الا الواو والیاء.
ب) الالف الیاء والواو لا یتبعها الا الواو والیاء.
ج) الواو الیاء والالف لا یتبعها الا الواو والیاء.
د) الواو الیاء والالف لا یتبعها الا الواو والیاء.

۹. چرا عطف در مثال « قمت و اخوی » صحیح نیست؟ ص ۳۴۳ - ۱ نمره

اگر بر ضمیر متصل مرفوعی عطف شود وجود فاصل لازم است.

۱۰. آیه مبارکه زیر را ترکیب نمایید. ص ۴۱۳ - ۲ نمره

« انا هدیناه السبیل اما شاکرا و اما کفورا »

ان: از حروف مشبّهة بالفعل، نا: اسم آن و محلا منصوب، جمله هدینا...: خبر آن و محلا مرفوع، هدینا: فعل و فاعل آن ضمیر نا و محلا مرفوع. ه: مفعول به اول هدینا و محلا منصوب، السبیل: مفعول به دوم و منصوب، اما: حرف توطئه، شاکراً: حال از ضمیر ه، و: زائده لازمه، اما: حرف عطف، کفورا: عطف بر شاکرا..

۱۱. ضمن اعراب گذاری کلمات مشخص شده، عبارت زیر را با ذکر مثالی توضیح دهید. ص ۳۳۶ - ۲ نمره

« اذا ضمن المبدل منه حرف شرط أو حرف استفهام ظهر ذلك الحرف مع البدل »

در صورتی که مبدل منه معنای شرط یا معنای استفهام داشته باشد باید بر سریدل نیز ادات شرط یا ادات استفهام داخل گردد مانند: متى قمت ان لیلا او نهارا اقوم ویا مانند کیف انت اصحیح ام سقیم؟

۱۲. نعت حقیقی و سببی را با ذکر مثالی برای هر کدام توضیح دهید. ص ۳۲۴ - ۲ نمره

نعت حقیقی یکی از اوصاف و ویژگیهای منعت را بیان میکند مانند جاء زید الکریم، کریم در این مثال ویژگی خود زید است ولی نعت سببی ویژگی منعت نیست بلکه یکی از ویژگی های اسمی است که ارتباطی یا منعت دارد مانند جاء زید الکریم ابوه در این مثال خود زید کریم نیست بلکه پدر زید کریم است.

۱۳. دو فرق از فروق عطف بیان یا بدل را بنویسید. ص ۳۴۲ - ۲ نمره

عطف بیان نمی تواند ضمیر یا تابع از ضمیر باشد ولی بدل هر دو جایز است^۱ هم چنین در عطف بیان تابع و متبوع نمی توانند فعل باشند بر خلاف بدل، نیز بدل در نیت تکرار عامل یا مبدل منه در حکم سقوط است به خلاف تابع و متبوع در عطف بیان.

۱۴. فائده تأکید معنوی چیست؟ ص ۳۳۱ - ۱ نمره

التوکید المعنوی هو الذی یرفع احتمال متعلقات ما قبله مما یمکن أن یضاف الی المتبوع أو یرفع ارادة الخصوص بما ظاهره العموم.

۱۵. نعت مقطوع را با ذکر مثال شرح دهید. ص ۳۲۵ - ۱ نمره

المراد بقطع النعت رفعه علی کونه خیرا لمبتدأ محذوف او نصبه علی کونه مفعولا به لفعل محذوف، تقدیره اعنی مانند الحمد لله الحمید^۲ او الحمید

فخر عالی

امتحانات متمرکز دوره عمومی

مرکز مدیریت حوزه های علمیه ایران
سنوات آموزش

عنوان: نحو عالی ۲
کتاب: مبادئ العربية جلد ۴ پنجم هفت ساله
محدوده: از مجرورات تا پایان کتاب
نمره: ۳۰
مهلت پاسخگویی: ۹۰ دقیقه

نوع صحیح	حروف	علائق	تاریخ
			اول
			دوم
تاریخ: ۸۹/۳/۲۳ ساعت: ۸ صبح			

نیمسال دوم ۸۹-۸۸

جوابیه

۱. اگر مضاف عام باشد و مضاف الیه خاص، اضافه از چه نوع اضافه ای می باشد؟ ص ۳۰۳ - ۰/۵ نمره
الف) ظرفیه (ب) لفظیه (ج) بیانیه (د) اختصاصیه
۲. در کدام گزینه تابع، طبق قاعده نیامده است؟ (طبق نظر مصنف) ص ۳۲۳ - ۰/۵ نمره
الف) جاء البتون الصالحة (ب) ضربت نفسها (ج) رأیته عینه (د) هدست منازل کأها جماء
۳. در حدیث شریف « ما شککتُ فی الحقّ مذأریته » جمله «أریته» چه نقشی دارد؟ ص ۳۱۱ - ۰/۵ نمره
الف) مستأنفه (ب) مضاف الیه (ج) حالیه (د) خبریه
۴. در کدام یک از حروف عطف، معنای «تدریج» وجود دارد؟ ص ۳۲۳ - ۰/۵ نمره
الف) حتی (ب) ثمّ (ج) لکن (د) فاء
۵. «لو» بعد از ماده «وَدَّ» غالباً از کدام نوع است؟ ص ۳۸۷ - ۰/۵ نمره
الف) شرطیه (ب) عَرَض (ج) مصدریه (د) تَمَتّی
۶. در عبارت «أما زیدٌ فأکرمتُه و أما عمروٌ فأهنته» صحیح و غلط را مشخص کنید. ص ۳۸۷ - ۲ نمره
الف) زید مبتدا و خبر آن اکرمته می باشد. صحیح غلط (ب) فاء عاطفه می باشد. صحیح غلط
ج) أما از اداه شرط نیست. صحیح غلط (د) أما معنای تفصیل دارد. صحیح غلط
۷. نوع بدل را در مثالهای زیر معین کنید. ص ۳۳۷ - ۲ نمره
الف) من یسجد وضع کفّیها علی التراب فهو خاشع بدل بعض از کل
ب) زید متق یمخاف الله بدل کل از کل
ج) إن جئتنا تعیت بنا فنکریمک بدل اشتمال
د) ارحل عتلاً لا تعین عندنا بدل کل از کل
۸. هر کدام از حروف جرّ زیر را به معنای اصلی خودش ارتباط دهید. ص ۳۵۹ - ۲/۵ نمره
الف) عن (۴) (۱) تقلیل
ب) من (۳) (۲) ظرفیه
ج) و او (۵) (۳) ابتداء غایه
د) ربّ (۱) (۴) مجاوزة
ه) فی (۲) (۵) قسم
۹. کدام یک از معانی «علی» در موارد زیر به کار رفته است؟ ص ۳۶۱ - ۲ نمره
الف) دخلت المدینة علی حین من غفلة ظرفیت
ب) فضلنا بعضهم علی بعض استعلاء مجازی
ج) غفرت له ذنوبه علی جوره مصاحبت
د) زرتک علی ائک کریم تعلیل

۱۰. جاهای خالی را با کلمات مناسب پر کنید. ۲نمره

الف) بدل واجب است فقط در اعراب از متبوع خود تبعیت کند. ص ۳۳۵

ب) لا تقع الجملة الانشائية ولا الظليية نعتاً واما الشرطية فتكون نعتاً. ص ۳۲۶

ج) اذا كان المعطوف عليه ضميراً مجروراً تجب اعادة عامله. ص ۳۴۳

د) عطف بیان در تبعیت از متبوعش مانند نعت حقیقی است. ص ۳۴۲

۱۱. حکم اعرابی هر کدام از جملات زیر را جلوی آن بنویسید. ص ۳۹۹ - ۲نمره

الف) جمله جواب قسم اعراب ندارد.

ب) جمله حالیه منصوب محلاً

ج) جمله مفسره اعراب ندارد.

د) جمله جواب شرط غیر جازم اعراب ندارد.

۱۲. در چه صورتی جمله جواب شرط «اعراب محلی» می پذیرد؟ ص ۴۰۰ - ۱نمره

جواب: در صورتی که مقرون به فاء جواب باشد و اداة شرط جازم باشد.

۱۳. چرا «مِن» در مثالهای زیر زائده نیست؟ ص ۳۶۰ - ۱نمره

الف) لا تضرب من غلامی زیداً الاً بکراً چون مجرور «مِن» مرفعه است.

ب) لا یختم الکرم من حاجه چون مجرور «مِن» مبتدا، مفعول به، فاعل نیست.

۱۴. معنای «بَل» و «لکن» را در مثالهای زیر بنویسد و طبق آن ترجمه کنید. ص ۳۷۵ - ۱/۵نمره

الف) سافر زیداً الى المدینة بل هند هندی به مدینه مسافرت کرد اما مسافرت کردن زید مسکوت عنه است.

ب) ما خاف من الله خالدٌ لکن عمرو خالد از خداوند ترسید لکن عمرو ترسید.

ج) لا تعط الدرهم اختک بل اخاک درهم را به خواهرت عطا نکن بلکه به برادرت عطا کن

۱۵. شرائط «أن مفسره» را در قالب مثالی ذکر کنید. ص ۳۹۱ - ۱/۵نمره

جواب: وشرطها أن تكون واقعةً بين جملتين في الاولى منهما معنى القول دون لفظه وأن لا يدخل عليها حرف جر نحو «فأوحينا اليه ان اصنع الفلک»

کتابخانه کور عالی حکم

کتابخانه مرکزی حوزه های علمیه قم
مدیریت آموزش

بررسی
امتحانات مشترک سطح ۲

بهار ۱۳۹۰-۹۱

نام مدرسه

	۲۱۱
	۳-۳۰۰۰۰۰۰۰
	۸۹/۱۰/۲۶
	شماره عالی ۲
	مبانی العربية - ج ۲
	از ابتدای مجرورات تا پایان کتاب (ص ۲۲۵-۲۱۸)

شماره برگه ۱۰۰ دقیقه	تاریخ	نام و نام خانوادگی

نام و نام خانوادگی: نام مدرسه: مدرس: شهرت: نام و نام خانوادگی:

۱- گزینه نادرست را معین کنید. ص ۲۹۹

- الف. قد تدخل «رب» علی ضمیر غائب مبهم مفرد سواءً كان الضمير مذكراً أم مؤنثاً. س ۱
- ب. و من حروف الجرّ ما يختص بجرّ الضمير و هي لولا. س ۶
- ج. اذا كان حرف الجرّ باء القسم لم يجب حذف متعلقه. س ۱۲
- د. باء القسم يشترك بين الظاهر والمضمر بخلاف تاء القسم. س ۴
- ۲- حکم «اسماء اشاره مکاتيه» چیست؟ ص ۳۲۵ س ۸

-۱۵

- الف. ما ينعت ولا ينعت به. ب. ما ينعت به ولا ينعت. ج. ما لا ينعت ولا ينعت به. ص ۳۲۵ س ۸ د. ما ينعت و ينعت به.

-۱۵

۳- حرف «من» در کدام کتاب از موارد زیر به معنای تبعيض استعمال شده است؟ ص ۳۶۲

- الف. لا يخدم اللّٰثيم إلا من حاجة. ب. يذوق منه. ج. من الناس من يعمر المساجد. د. أين الجاهل من العالم.

-۱۵

۴- همزه در عبارت «ما ابالي أدرست أم لم تدرس» در کدام معنا استعمال شده است؟ ص ۳۸۲

- الف. انكار توبيخي. ب. تسوية. ج. معجب. د. تهكم.

-۱۵

۵- با توجه به عبارت «أختلف في اضافة المحدود من الظروف (الاسبوع والشهر...) قيل تمتع ... و قيل تجوز استدلالاً بما سمع

ققول الشاعر مضت سنة لعام ولدت فيه» به سوالات زیر پاسخ دهید. ص ۲۰۹ س ۱۷

-۱۵

الف) مقصود از ظروف محدود چیست؟ جواب: ظروفی که بر زمان معینی دلالت دارند.

-۱۵

ب) علت امتناع اضافة ظروف محدود به جمله را بیان کنید. جواب: در ظروف وقتی به جمله اضافه می شوند که حمل بر «اذ» شوند در حالیکه

۱

«اذ» بر زمان غیر محدود دلالت دارد.

-۱۵

ج) قائلین به جواز، چگونه به شعر استدلال می کنند؟ جواب: در شعر الفسحام که مجاز باشد به جمله «ولدت» اضافه شده است.

۲

۶- نوع اضافه «معنویه» یا «لفظیه» را در کلمات زیر معین سازید. ص ۳۱۱

- الف) هو باری الوجود. معنویه س ۱۱
- ب) الأرض مملوكة الامير. لفظیه س ۱۵

۲

ج) أنت شراب العسل. لفظیه

د) هذا مسروق البيت.

۷- در چه صورتی نعت سببی جاری مجرای نعت حقیقی می شود؟ با ذکر مثال بیان کنید. ص ۳۲۹ س ۳

جواب: زمانی که نعت سببی ضمیر مستری را رفع دهد که به منوع برگردد، مانند رأيت الفتاة الكریمة النسب. که صفت الكریمه به ضمیر هی رفع داده است و این ضمیر به الفتاة باز می گردد.

۸- بدل تفصیل را توضیح داده و بنویسید چند حالت ترکیبی دارد؟ (با ذکر مثال) ص ۳۳۸ آخرین پاراگراف

جواب: بدلی است که مجمل ماقبل خود را تفصیل می‌دهد مثل مُرُّ الوالدیکِ اَبیکِ و اَبیکِ.

وجوه ترکیبی: ۱- تابع برای والدیک ۲- خبر برای مبتدای محذوف (هما ابوک و امک) ابوک ۳- مفعول برای اَعنی مقدر اَباک

۹- عبارت «يُسْتَرْطُ لِحْصَةِ الْعَطْفِ أَنْ يَصْحَ تَوْجِهَ الْعَامِلِ إِلَى الْمَعْطُوفِ أَوْ إِلَى مَا هُوَ مَعْنَاهُ» را توضیح داده و برای هر مورد مثال

بزنید. ص ۳۴۴ س ۸

جواب: در صحت عطف نسق شرط می‌باشد که توجه و روی آوردن عامل به معطوف (یا به آنچه که به معنای معطوف است) صحیح باشد. مثال اول: «ذهب الامير و خادمه» که «ذهب خادمه» درست است. مثال دوم: «قام يوسف و أنا» که در این صورت «قام» به «أنا» اسناد داده نمی‌شود ولی می‌توان «قام» را به مرادف «أنا» که ضمیر (ت) باشد، اسناد داد.

۱۰- معانی اصلی هر یک از حرکات زیر را با توجه به ستون مقابل آن معین نمایید. ص ۳۶۲، ۳۶۳، ۳۶۵ و ۳۶۶

الف. علی: ۵

ب. عن: ۴

ج. به: ۲

د. لام: ۶

۱. ابتداء غایت مکانی و زمانی

۲. إلتصاق

۳. تملیک

۴. استعاضة حقیقی

۵. استعلاء

۶. ملک و شبه ملک

۱۱- اصطلاحات زیر را با ذکر مثال تعریف کنید. ص ۳۷۱ پاراگراف آخر

الف) قسم غیر صریح: اگر برای قسم از لفظی استفاده شود که در اصل برای غیر قسم وضع شده به آن قسم غیر صریح گویند. مانند: علم الله لزيد قائم.

ب) قسم استعظافی: اگر قسم برای تأکید طلب ذکر شود به آن قسم استعظافی گفته می‌شود. مانند: بالله هل شقی علینا.

ج) لام موطئه: لامی که همراه با آن شرطیه بوده و بر سر جواب قسم واقع گردد که جواب را از حالت قسم آماده می‌کند. مانند: لان قام زيد ليقومن عمرو.

۱۲- نوع «أم» را در مثالهای زیر از حیث متصله یا منقطعه بودن مشخص نمایید. ص ۳۷۷ ابتدای صفحه س ۱۸، ۸ و ص ۳۷۸

الف) أَلَهُمْ أَرْجُلٌ يَمْشُونَ بِهَا أُم لَهْمْ أَيْدٍ يَبِطْشُونَ بِهَا. جواب: منقطعه

ب) سِوَاءَ عَلَيْهِ قَعَلْتَ ذَلِكَ أُم أَهْمَلْتَهُ. جواب: متصله

ج) تَنْزِيلَ الْكِتَابِ لَا رَيْبَ فِيهِ مِنْ رَبِّ الْعَالَمِينَ أُم تَقُولُونَ أَفْتِرَاءً. جواب: منقطعه

۱۳- آیا در مثال «أَكْرِمَ أَبَاكَ وَ أُنْ ضَرِيكَ» طبق نظر مصنف «إِنْ» به جواب نیاز دارد؟ چرا؟ ص ۳۹ س ۲

خیر زیرا (ان) وصلیه بوده چون بعد از (واو) واقع شده و ان وصلیه حرفی است که بواسطه آن تقریر معنای سابق اراده می‌شود لذا محتاج به جواب نیست.

۱۴- اعراب محلی جملاتی که زیر آنها خط کشیده شده را بنویسید. (با ذکر دلیل) ص ۴۰۷

الف. أَقَاتِلْ يَوْمَ هُوَ مَقْتُولٌ محلاً مجرور مضاف إليه يوم

ب. الْعِلْمُ يَنْفَعُ وَ يَرْفَعُ محلاً مرفوع چون عطف شده به خبر العلم

ج. جَاءَ زَيْدٌ بِرَكْبٍ محلاً منصوب حال برای زيد

د. قِيلَ إِنَّ الْعَالَمَ لَيَهْتَدِي محلاً مرفوع نائب فاعل قيل

۱۱۲۰۲/۰۹
۹۱/۳/۲۲
نحو عالی ۲
مبانی عربیه جلد ۲
جلد چهارم از ابتدای مهرورث تا پایان کتاب

ردیف	نام	نمره	مجموعه نمرات

نام و نام خانوادگی: نام پدر: که کلمه: در مرتبه: شرکت: مکان:

- ۱- حذف متعلق حرف جر در «هذا شجاعٌ في بيته» و «التاجر في مكتبه» به ترتیب چه حکمی دارد؟
- الف. ممتنع - ممتنع
 - ب. ممتنع - واجب
 - ج. جائز - جائز
 - د. جائز - واجب
- ۲- کدام دسته منوعات واقع نمی شوند؟
- الف. علم، ضمیر
 - ب. علم، اسم اشاره مکانی
 - ج. ضمیر، اسم اشاره مکانی
 - د. موصول، اسم اشاره غیر مکانی
- ۳- «عطف» در کدام یک از موارد زیر صحیح است؟
- الف. سافرت و الخادم.
 - ب. تنصّر و عمرو العلماء.
 - ج. جاءت مريم و عبد الله.
 - د. تعجبت منك و حديثك.
- ۴- در چه صورتی واجب است جواب قسم مقرون به «قد» و «لام» باشد؟
- الف. إذا كان جملة فعلية فعلها ماضٍ مثبت.
 - ب. إذا كان جملة فعلية فعلها ماضٍ منفي.
 - ج. إذا كان جملة فعلية فعلها مضارع مثبت.
 - د. إذا كان جملة فعلية فعلها مضارع منفي.
- ۵- گزینه نادرست در مورد «حروف تفسیر» و «حروف مفاجات» را معین نمایید.
- الف. «أى» تفسر المقرد و الجملة.
 - ب. «إذ» الفجائية تقع بعد «بينا» و «بينما».
 - ج. «إذا» الفجائية تضاف إلى الجملة الاسمية.
 - د. «أن» المفسرة تقع بعد جملة فيها لفظ «القول».
- ۶- کدام گزینه در مورد عبارت «العلم أتقنه» درست است؟
- الف. دارای یک جمله است که محلی از اعراب دارد.
 - ب. دارای دو جمله است که هر دو محلی از اعراب دارند.
 - ج. دارای دو جمله است که هیچکدام محلی از اعراب ندارد.
 - د. دارای دو جمله است که فقط دومی محلی از اعراب دارد.

۷- علت «عدم جواز اضافه موصوف به صفت» چیست؟ و مرکب اضافی «صلاة الأولى» چگونه توجیه می‌شود؟

۸- با توجه به عبارت «أختلف في إضافة المحدود من ظروف الزمان إلى الجملة فقيل تمتع لأن ... و قيل تجوز استدلالاً بما شاع

كقول الشاعر: مَنَّتْ سَنَةٌ لِعَامٍ وَوَلَدَتْ فِيهِ وَعَشْرٌ بَعْدَ ذَاكَ حِجَّتَانِ» به موارد زیر پاسخ دهید.

الف) مقصود از «ظرف زمان محدود» چیست؟

ب) دلیل قائلین به «امتناع اضافه ظرف زمان محدود به جمله» چیست؟

ج) «شاهد مثال» شعر مذکور در عبارت چیست؟

۹- در چه صورتی «نعت سببی» همانند «نعت حقیقی» حتی در «عدد» و «تذکیر و تأنیث» نیز از منوع خود تبعیت می‌کند؟ مثالی بزنید.

۱۰- عبارت «إِذَا ضَعُنَ الْمُبْدَلُ مِنْهُ حَرْفَ شَرْطٍ أَوْ حَرْفَ اسْتِفْهَامٍ ظَهَرَ ذَلِكَ الْحَرْفُ مَعَ الْبَدَلِ» را با ذکر مثال‌های مناسب توضیح دهید.

۱۱- معنای «من» در موارد زیر چیست؟

الف) لَا يَخْدُمُ اللَّئِيمُ إِلَّا مِنْ حَاجَةٍ

ب) أَيْنَ الْجَاهِلُ مِنَ الْعَالَمِ

ج) مِنْهُمْ مَنْ أَنْجَزَ وَعَدَهُ

د) عِنْدِي أَسَاوِرُ مِنْ ذَهَبٍ

۱۲- «نقش» کلمات معین شده در عبارات زیر چیست؟

الف) «مَا رَأَيْتُ زَيْدًا مُنْذُ يَوْمِنَا»

ب) «مَا لَقَيْتَهُ مُنْذُ يَوْمَانِ»

۱۳- اصطلاحات زیر را با ذکر مثال تعریف کنید.

الف) قسم غیر صریح

ب) قسم استعطافی

۱۴- «أَمْ» در مثال‌های زیر «متصله» است یا «منقطعه»؟

الف) «سَوَاءٌ عَلَيْهِمْ أَأَنذَرْتَهُمْ أَمْ لَمْ تُنذِرْهُمْ»

ب) «فَلْيَسْتَوِ الْأَعْمَى وَالْبَصِيرُ أَمْ هَلْ تَسْتَوِي الظُّلُمَاتُ وَالنُّورُ»

ج) «أَأَنْتُمْ أَنْزَلْتُمُوهُ مِنَ الْعَرْشِ أَمْ نَحْنُ الْمُنزِلُونَ»

د) «أَفِي قُلُوبِهِمْ مَرَضٌ أَمْ ارْتَابُوا»

۱۵- «نقش» و «محل اعراب» جملات مشخص شده چیست؟

الف) أَقَاتِلْ يَوْمَ هُوَ مَقْتُولٌ

ب) الْعِلْمُ يَنْفَعُ وَيَرْفَعُ

ج) جَاءَ زَيْدٌ يَرْكَبُ جَيْالًا

د) قِيلَ إِنَّ الْعَالَمَ لَيَهْتَدِي

خروجی - تمرین

امتحانات متمرکز عمومی (سطح ۱)

نوبت اول ۹۳-۹۲
۹۹۳۳۳۳۳۳۳۳۳۳

مهر مفرقه

۱۳/۱۲/۱۳۹۲	
۱۳۹۲/۱۰/۱۸	
نحو عالی ۲	
مبایء العربیة ج ۲	
از ابتدای ضرورت تا پایان کتاب (ص ۲۲۵-۲۶۸)	

نام و نام خانوادگی:

شماره:

کلاس:

مدرس:

شماره:

تاریخ:

۱- متعلق جار و مجرور در آیه شریفه «فَإِنَّهُ كَانَ لِلْأَوَّابِينَ غُفُورًا» کدام است؟ ص ۳۰۱

- الف. «لَنْ»
ب. «كَانَ»
ج. «غُفُورًا»
د. محذوف

۲- «ال» داشتن «مضاف» در کدام مورد ممتنع است؟ ص ۳۱۴

- الف. الْقَاتِلُ عَلِيٌّ فِي النَّارِ.
ب. أَنْتَ الْمَكْرُمُ الضَّعِيفِ.
ج. الْمُعَلِّمَاتُ هُنَّ نَاجِحَاتُنَّ.
د. هُوَ الضَّارِبُ غُلَامَ الرَّجُلِ.

۳- گزینه نادرست در مورد «بَدَل» را معین نمایید. ص ۲۴۱

- الف. بَدَلُ الْفِعْلِ مِنَ الْأَسْمِ الشَّبِيهِ بِالْفِعْلِ.
ب. يَبْدُلُ الْفِعْلُ مِنَ الْفِعْلِ وَ إِنْ لَمْ يَتَّفَقَا فِي الزَّمَانِ.
ج. يَبْدُلُ الْمُضْمَرُ مِنَ الْمُضْمَرِ إِذَا كَانَا ضَمِيرِي نَصْبٍ.
د. تَبْدُلُ الْجُمْلَةُ مِنَ الْجُمْلَةِ إِذَا اتَّحَدَتَا فِي الْأَسْمِيَّةِ وَالْفِعْلِيَّةِ.

۴- معنای «مِنْ» در آیه شریفه «أَلَمْ تَعْلَمْ أَنَّ اللَّهَ أَنْزَلَ مِنَ السَّمَاءِ مَاءً» کدام است؟ ص ۳۶۱ و ۳۶۲

- الف. تعلیل
ب. بیان جنس
ج. مرادف «بَاء»
د. ابتدای غایت

۵- گزینه صحیح در مورد «هَل» استفهامیه را معین کنید. ص ۳۸۲

- الف. تدخل علی الجملة المنفیة.
ب. يجوز دخول «لَا» علی التخییر بعدها.
ج. يكون لطلب التصدیق ایجاباً كان أو سلباً.
د. يجوز دخولها علی المبتدأ الذی خبرها فعل.

۶- «أَنْ» در عبارت «أَشْرَتْ إِلَيْهِ أَنْ لَا تَفْعَلَ» از کدام نوع است؟ ص ۳۹۶ و ۳۹۷

- الف. مخففه از ثقیله
ب. مصدریه
ج. مفسره
د. زائده

۷- تأویل ظرف «غیر متصرف» و جمله «مضاف إليه» آن را در موارد زیر بنویسید. ص ۳۰۹

- الف) زَرَّتْ زَيْدًا لَمَّا أَعَانَهُ الْأَصْدِقَاءُ: جواب: حِينَ إِيَّانَةِ الْأَصْدِقَاءِ [إِيَّاهُ].
ب) قُمْتُ إِذْ قَامَ زَيْدٌ: جواب: حِينَ قِيَامِ زَيْدٍ.
ج) قَعَدْتُ حَيْثُ قَعَدَ الْأَمِيرُ: جواب: مَكَانَ قُعُودِ الْأَمِيرِ. [و عبارات مشابه]

۸- با توجه به احکام «نعت» برای هر یک از موارد زیر یک قسم «اسم معرفه» نام ببرید. ص ۳۲۶
 الف) ما يُنْعَتُ و يُنْعَتُ بِهِ: جواب: اسم اشاره غیر مکانیه - مضاف - الف و لام دار
 ب) ما لا يُنْعَتُ و لا يُنْعَتُ بِهِ: جواب: ضمائر - اسم اشاره مکانیه
 ج) ما يُنْعَتُ بِهِ و لا يُنْعَتُ: جواب: اسم موصولی که با «ال» شروع شده است.
 د) ما يُنْعَتُ و لا يُنْعَتُ بِهِ: جواب: علم

۹- در جملات زیر غلط موجود در «نعت» را اصلاح کنید. (با درج کامل حرکات) ص ۳۲۸ تا ۳۳۰
 الف) جاءني الرجلان الفاضلان أبواهما: جواب: الفاضل
 ب) رأيت الهندات الفاضلة إخوانهن: جواب: الفاضل
 ج) مررت بامرأة فضلي من هندي: جواب: أفضل
 د) رأيت رجلين كريم الأب: جواب: كريمي

۱۰- «بدل» را در موارد زیر مشخص نموده و نوع آن را بنویسید. ص ۳۴۰ تا ۳۴۳
 الف) «وَجَعَلْنَا مَعَهُ أَخَاهُ هَارُونَ وَزَيْرًا»: جواب: هارون - بدل کل از کل
 ب) «لِلَّهِ عَلَى النَّاسِ حِجُّ الْبَيْتِ مَنِ اسْتَطَاعَ إِلَيْهِ سَبِيلًا»: جواب: مَنْ - بدل جزء از کل
 ج) «يَهْلِكُ فِي رَجُلَانِ مُحِبٍّ مَقْرُطٍ وَ بَاهِتٍ مُقْتَرٍ»: جواب: محب و باهت - بدل تفصیل (اشتمال)
 د) مَنْ يَصِلْ إِلَيْنَا يَسْتَعِينْ بِنَا يَعْنِ: جواب: يَسْتَعِينْ - بدل اشتمال

۱۱- کلمات معین شده را «معطوف» قرار داده و به همراه «واو عطف» در جای خالی قرار دهید. ص ۳۴۷
 الف) أَنَا رَاضٍ عَنكَ ... (أَبُوكَ): جواب: وَ عَن أَبِيكَ
 ب) ارْجُلُوا عَنَّا ... (أَوْلَادِكُمْ): جواب: أَنْتُمْ وَ أَوْلَادَكُمْ
 ج) رَجِمَكَ اللَّهُ ... (الْمُذْتَبِينَ): جواب: وَ الْمُذْتَبِينَ

۱۲- معنای «باء» را در موارد زیر بنویسید. ص ۳۶۶
 الف) «يَأْبِي أَنْتُمْ وَ أُمِّي»: جواب: تقدیه
 ب) قَتَلْتُ بِالسَّيْفِ: جواب: استعانت
 ج) «وَمَا يَظْلَمُ لِلْعَبِيدِ»: جواب: زائده
 د) «وَقَدْ دَخَلُوا بِالْكَفْرِ»: جواب: مصاحبت (معیت)

۱۳- جمله «جواب قسم» در موارد زیر چگونه استعمال می‌شود؟ ص ۳۷۲ و ۳۷۳
 الف) إذا كان جملة اسمية مثبتة: جواب: واجب است با «لام» یا «إن» و یا هر دو همراه باشد.
 ب) إذا كان جملة فعلية فعلها ماضٍ مثبت: جواب: واجب است با «لام» و «قد» همراه باشد.
 ج) إذا كان فعلها مضارعاً مثبتاً مقروناً بـ «اللام»: جواب: لازم است که با «نون» تأکید همراه شود.
 د) إذا كان فعلية صُدْرَتٌ بحرف متضمنٍ معنى الطلب: جواب: به همین صورت اکتفا می‌شود.

۱۴- عبارت زیر را در قالب مثال کاملاً توضیح دهید. ص ۳۹۲
 «إن» و «لو» تأتیان وصلیتین غیر محتاجین إلی جواب إذا وقعتا بعد الواو و یراد بها حينئذٍ تقریر المعنی السابق.
 جواب: «إن» و «لو» شرطیه گاهی به صورت وَصَلِيَه می‌آیند، مانند: «أَكْرَمَ أَبَاكَ وَ إِنْ ظَلَمَكَ» که در این مثال «إِنْ ظَلَمَكَ» که بعد از «واو» ذکر شده است نیاز نداشته و فقط برای تأکید معنای جمله گذشته یعنی «أَكْرَمَ أَبَاكَ» ذکر می‌گردد. [و مثال‌های مشابه]

۱۵- با توجه به عبارت زیر به سؤالات پاسخ دهید. ص ۴۰۶ تا ۴۰۸
 قَالَ أَسْتَاذُنَا رَجِمَهُ اللَّهُ: إِنْ نُورَ الشَّمْسِ لَا يَخْفَى إِذَا طَلَعَتْ.
 الف) در عبارت فوق چند «جمله» وجود دارد؟
 جواب: پنج جمله (۲۵۰/نمره)

ب) جملات فاقد «محل اعرابی» را معین نموده و نوع هر یک را بنویسید.
 جواب: مجموع جمله «قال استاذنا ... إذا طلعت» ابتدائی - جمله «رحمه الله»: معترضه (۱ نمره)
 ج) نوع جملات دارای «محل اعراب» را بنویسید.
 جواب: ۱. مقول قول (مفعول به) ۲. جمله خبر ۳. جمله مضاف إليه (۷۵۰/نمره)

۲
۸- اقسام اعراب «نعت مقطوع» را با ذکر دلیل و مثال برای هر یک بیان کنید. ص ۲۳۰ - ۲ نمره

جواب: رفع مانند رأیت زیداً الکریم که «الکریم» خبر برای مبتدای محذوف است و نصب مانند جاء زید الکریم «الکریم» مفعول برای فعل محذوف است.

۹- عبارت «کلُّ، أجمع و جمیع» تؤکد الشیء المتجزئ مفرداً کان أو جمعا باعتبار ذاته أو باعتبار عامله أو باعتبارهما معاً را توضیح دهید. (ترجمه کافی نیست) ص ۲۳۶ - ۲ نمره

جواب: این سه مورد چیزی را که دارای اجزاء باشد تأکید می کنند خواه مؤکده مفرد باشد یا جمع، گاه خود متبوع را فقط تأکید می کند و نظر به عامل متبوع نیست گاه متبوع به اعتبار عامل فقط تأکید می شود و گاه تأکید به اعتبار هر یک از عامل و متبوع با هم صورت می گیرد.

۱۰- با توجه به قواعد باب «عطف» جملات زیر را به عربی برگردانید. (به صورت جمله فعلیه) ص ۲۴۶ - ۲ نمره

الف) تو (یک مرد) و برادرت رفتید.

جواب: ذهبت أنت و أخوک (۱ نمره)

ب) مال خودم و برادرم را گرفتم.

جواب: أخذت مالی و مال أخی. (۱ نمره)

۱۱- معنای «بل» عاطفه در جملات «مثبت و منفی» را با ذکر مثال شرح دهید. ص ۲۷۸ - ۲ نمره

جواب: در مانند ما جاء زید بل عمرو که قبل از «بل» جمله منفی آمده است حکم از ما قبل «بل» نفی می شود و ضد آن برای مابعد اثبات می شود یعنی زید نیامد ولی عمرو آمد.

۱۲- عبارت زیر را توضیح دهید. (ترجمه کافی نیست) ص ۲۸۸ - ۲ نمره

«لا تدخل «لولا» الا علی مبتداً حذف خبره وجوباً إن دل علی کون مطلق و لا بد لها حينئذ من جواب»

جواب: لولای امتناعیه فقط بر مبتدا داخل می شود و اگر خبر آن از افعال عموم باشد واجب الحذف است و واجب است این «لولا»، جواب داشته باشد.

۱۳- دو فرق مهم «إن» و «لو» شرطیه را بنویسید. ص ۲۹۰ - ۱ نمره

جواب: «إن» جازم و «لو» غیر جازم است «إن» برای استقبال و «لو» برای ماضی می باشد.

۱۴- با توجه به کریمه «أما الیتیم فلاتقهر» (الفصحی) به موارد زیر پاسخ دهید: ص ۳۶۱ - ۲/۵ نمره

الف) «أما» چه معنایی دارد؟

جواب: شرط و تأکید (۵/۰ نمره)

ب) نقش و عامل «الیتیم» چیست؟

جواب: مفعول به - لاتقهر (۱ نمره)

ج) جمله «الیتیم فلاتقهر» چه اعرابی دارد؟ چرا؟

جواب: مجزوم - جواب شرط (۵/۰ نمره)

د) «فأ» از کدام نوع است؟

جواب: جواب یا رابطه (۵/۰ نمره)

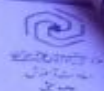
۱۵- با توجه به مثال «أشرتُ إليه أن لا تفعل» به سؤالات زیر پاسخ دهید: ص ۳۶۷ - ۱/۵ نمره

الف) وجوه اعراب فعل مضارع در صورت نافیه بودن «لا» را با ذکر دلیل بنویسید.

جواب: ۱. رفع بنا بر اینکه «أن» مفسره باشد ۲. نصب بنا بر اینکه «أن» ناصبه باشد.

ب) نوع «أن» و «لا» را در صورت جزم فعل مضارع بنویسید.

جواب: «أن» مفسره - «لا» ناهیه

تجو علی ۳

امتحانات متمرکز عمومی (سطح ۲)

لیسانس اول ۹۲-۹۳
شماره ۵۰۶۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰

شماره پرسشنامه

تاریخ برگزاری	۱۳۹۳/۱۰/۱۳
نحوه عالی	۲
کتاب	مبانی المربیه جلد ۲
صفحه	از تعداد صفحات کتاب (۲۱۵ - ۲۱۹)

ردیف	نام خانوادگی	نام	شماره ثبت
۱			
۲			
۳			

نام و نام خانوادگی: _____ شهر: _____ استان: _____ شماره پرسشنامه: _____

۱- لزوم تجرد از «ال» و «تتوین» از احکام کدام یک از موارد زیر است؟ ص ۲۰۴

- الف. مضاف إليه در اضافه لفظیه
- ب. مضاف إليه در اضافه منویه
- ج. مضاف در اضافه منویه
- د. مضاف در اضافه لفظیه

۲- مطابقت «نعت» با «منعوت» در چه صورتی واجب است؟ ص ۲۲۸

- الف. نعت، اقل تفضیل مقرون به «من» باشد.
- ب. منعوت، جمع مذکر سالم باشد.
- ج. منعوت، جمع غیر عاقل باشد.
- د. منعوت، اسم جمع باشد.

۳- بدل در کدام مورد اصلاً به «ضمیر رابط» نیاز ندارد؟ ص ۲۴۰

- الف. بدل بعض از کل
- ب. بدل کل از کل
- ج. بدل اشتمال
- د. بدل تفصیل

۴- معنای «صین» در مثال «هل لباغٍ من مفر» چیست؟ ص ۳۶۲

- الف. به معنای باء
- ب. ابتدائیت
- ج. فصل
- د. تأکید

۵- «فعل قسم» با کدام یک از حروف قسم ظاهر می‌شود؟ ص ۳۷۱

- الف. باء قسم
- ب. تاء قسم
- ج. لام قسم
- د. واو قسم

۶- در چه صورتی اقتران جواب قسم به «لقد» واجب است؟ ص ۳۷۲

- الف. جواب، فعل طلبی باشد.
- ب. جواب، ماضی منفی باشد.
- ج. جواب، مضارع مثبت باشد.
- د. جواب، ماضی مثبت باشد.

۷- با توجه به عبارت «إذا دل المتعلق علی وجود مطلق و جب حذفه للاستغناء عنه نحو «التاجر فی مکتبه» ای موجود و اذا دل علی وجود مقید

بوصف و جب ذکره نحو «هذا سجاع فی بینه» مقصود از قیود معین شده را به همراه حکم آن‌ها بنویسید. ص ۳۰۰ - ۲ نمره

جواب: وجود مطلق وجودی است که فقط معنای بودن و موجود بودن یک چیز را برساند و به معنایی خارج از بودن اشاره‌ای ندارد. مثل کون، وجود، ثبوت، حصول وجود مقید وجودی است که علاوه بر معنای موجود بودن یک معنای دیگر را نیز برساند مثل خوردن، خوابیدن، درس خواندن. (وجودی که در ضمن یک فعل فهمیده می‌شود و وجود مقید به آن فعل است) در صورتی که متعلق، بر وجود مطلق دلالت کند واجب است حذف شود اما اگر بر وجود مقید دلالت کند باید ذکر شود.

۸- بدل تفصیل را توضیح داده و بنویسید چند حالت ترکیبی دارد؟ (با ذکر مثال) ص ۳۳۸ آخرین پاراگراف

جواب: بدلی است که مجمل ماقبل خود را تفصیل می‌دهد مثل مُرُّ الوالدیکِ اَبیکِ و اَبیکِ.

وجوه ترکیبی: ۱- تابع برای والدیک ۲- خبر برای مبتدای محذوف (هما ابوک و امک) ابوک ۳- مفعول برای اَعنی مقدر اَباک

۹- عبارت «يُسْتَرْطُ لِحْصَةِ الْعَطْفِ أَنْ يَصْحَ تَوْجِهَ الْعَامِلِ إِلَى الْمَعْطُوفِ أَوْ إِلَى مَا هُوَ مَعْنَاهُ» را توضیح داده و برای هر مورد مثال

بزنید. ص ۳۴۴ س ۸

جواب: در صحت عطف نسق شرط می‌باشد که توجه و روی آوردن عامل به معطوف (یا به آنچه که به معنای معطوف است) صحیح باشد. مثال اول: «ذهب الامير و خادمه» که «ذهب خادمه» درست است. مثال دوم: «قام يوسف و أنا» که در این صورت «قام» به «أنا» اسناد داده نمی‌شود ولی می‌توان «قام» را به مرادف «أنا» که ضمیر (ت) باشد، اسناد داد.

۱۰- معانی اصلی هر یک از حرکات زیر را با توجه به ستون مقابل آن معین نمایید. ص ۳۶۲، ۳۶۳، ۳۶۵ و ۳۶۶

الف. علی :	۵
ب. عن :	۴
ج. به :	۲
د. لام :	۶
۱. ابتداء غایت مکانی و زمانی
۲. إصاق
۳. تملیک
۴. استعطف
۵. استعلاء
۶. ملک و شبه ملک

۱۱- اصطلاحات زیر را با ذکر مثال تعریف کنید. ص ۳۷۱ پاراگراف آخر

الف) قسم غیر صریح: اگر برای قسم از لفظی استفاده شود که در اصل برای غیر قسم وضع شده به آن قسم غیر صریح گویند. مانند: علم الله لزيد قائم.

ب) قسم استعطفی: اگر قسم برای تأکید طلب ذکر شود به آن قسم استعطفی گفته می‌شود. مانند: بالله هل شقي علينا.

ج) لام موطئه: لامی که همراه با آن شرطیه بوده و بر سر جواب قسم واقع گردد که جواب را از حالت قسم آماده می‌کند. مانند: لان قام زيد ليقومن عمرو.

۱۲- نوع «أم» را در مثالهای زیر از حیث متصله یا منقطعه بودن مشخص نمایید. ص ۳۷۷ ابتدای صفحه س ۱۸، ۸ و ص ۳۷۸

- الف) أَلَهُمْ أَرْجُلٌ يَمْشُونَ بِهَا أُم لِهَمْ أَيْدٍ يَبِطْشُونَ بِهَا. جواب: منقطعه
- ب) سِوَاءَ عَلَيْهِ فَعَلَتْ ذَلِكَ أُم أَهْمَلْتَهُ. جواب: متصله
- ج) تَنْزِيلَ الْكِتَابِ لَا رَيْبَ فِيهِ مِنْ رَبِّ الْعَالَمِينَ أُم تَقُولُونَ أَفْتِرَاءً. جواب: منقطعه

۱۳- آیا در مثال «أَكْرِمَ أَبَاكَ وَ أُنْ ضَرِيكَ» طبق نظر مصنف «إن» به جواب نیاز دارد؟ چرا؟ ص ۳۹ س ۲

خیر زیرا (ان) وصلیه بوده چون بعد از (واو) واقع شده و ان وصلیه حرفی است که بواسطه آن تقریر معنای سابق اراده می‌شود لذا محتاج به جواب نیست.

۱۴- اعراب محلی جملاتی که زیر آنها خط کشیده شده را بنویسید. (با ذکر دلیل) ص ۴۰۷

- الف. أَقَاتِلْ يَوْمَ هُوَ مَقْتُولٌ محلاً مجرور مضاف إليه يوم
- ب. الْعِلْمُ يَنْفَعُ وَ يَرْفَعُ محلاً مرفوع چون عطف شده به خبر العلم
- ج. جَاءَ زَيْدٌ بِرَكْبٍ محلاً منصوب حال برای زيد
- د. قِيلَ إِنَّ الْعَالَمَ لَيَهْتَدِي محلاً مرفوع نائب فاعل قيل

۱۱۲۰۲/۰۹
۹۱/۳/۲۲
نحو عالی ۲
مبانی العربیه جلد ۲
جلد چهارم از ابتدای مجرورات تا پایان کتاب

ردیف	نام	نمره	مجموعه نمره

نام و نام خانوادگی: نام پدر: که کلمه: در عربی: شریک: مکان:

- ۱- حذف متعلق حرف جر در «هذا شجاع في بيته» و «التاجر في مكتبه» به ترتیب چه حکمی دارد؟
- الف. ممتنع - ممتنع
 - ب. ممتنع - واجب
 - ج. جائز - جائز
 - د. جائز - واجب
- ۲- کدام دسته منوعات واقع نمی شوند؟
- الف. علم، ضمیر
 - ب. علم، اسم اشاره مکانی
 - ج. ضمیر، اسم اشاره مکانی
 - د. موصول، اسم اشاره غیر مکانی
- ۳- «عطف» در کدام یک از موارد زیر صحیح است؟
- الف. سافرت و الخادم
 - ب. تنصّر و عمرو العلماء
 - ج. جاءت مريم و عبد الله
 - د. تعجبت منك و حديثك
- ۴- در چه صورتی واجب است جواب قسم مقرون به «قد» و «لام» باشد؟
- الف. إذا كان جملة فعلية فعلها ماضٍ مثبت.
 - ب. إذا كان جملة فعلية فعلها ماضٍ منفي.
 - ج. إذا كان جملة فعلية فعلها مضارع مثبت.
 - د. إذا كان جملة فعلية فعلها مضارع منفي.
- ۵- گزینه نادرست در مورد «حروف تفسیر» و «حروف مفاجات» را معین نمایید.
- الف. «أى» تفسر المعرد و الجملة.
 - ب. «إذ» الفجائية تقع بعد «بينا» و «بينما».
 - ج. «إذا» الفجائية تضاف إلى الجملة الاسمية.
 - د. «أن» المفسرة تقع بعد جملة فيها لفظ «القول».
- ۶- کدام گزینه در مورد عبارت «العلم أتقنه» درست است؟
- الف. دارای یک جمله است که محلی از اعراب دارد.
 - ب. دارای دو جمله است که هر دو محلی از اعراب دارند.
 - ج. دارای دو جمله است که هیچکدام محلی از اعراب ندارد.
 - د. دارای دو جمله است که فقط دومی محلی از اعراب دارد.

۷- علت «عدم جواز اضافه موصوف به صفت» چیست؟ و مرکب اضافی «صلاة الأولى» چگونه توجیه می‌شود؟

۸- با توجه به عبارت «أختلف في إضافة المحدود من ظروف الزمان إلى الجملة فقيل تمتع لأن ... و قيل تجوز استدلالاً بما شاع كقول الشاعر: مَنَّتْ سَنَةٌ لِعَامٍ وَوَلَدَتْ فِيهِ وَعَشْرٌ بَعْدَ ذَاكَ حِجَّتَانِ» به موارد زیر پاسخ دهید.

۲

الف) مقصود از «ظرف زمان محدود» چیست؟

ب) دلیل قائلین به «امتناع اضافه ظرف زمان محدود به جمله» چیست؟

ج) «شاهد مثال» شعر مذکور در عبارت چیست؟

۹- در چه صورتی «نعت سببی» همانند «نعت حقیقی» حتی در «عدد» و «تذکیر و تانیث» نیز از منوع خود تبعیت می‌کند؟ مثالی بزنید.

۷۵

۱۰- عبارت «إِذَا ضَعُنَ الْمُبْدَلُ مِنْهُ حَرْفٌ شَرْطٌ أَوْ حَرْفٌ اسْتِفْهَامٌ ظَهَرَ ذَلِكَ الْحَرْفُ مَعَ الْبَدَلِ» را با ذکر مثال‌های مناسب توضیح دهید.

۲

۱۱- معنای «من» در موارد زیر چیست؟

۲

الف) لَا يَخْدُمُ اللَّثِيمُ إِلَّا مِنْ حَاجَةٍ

ب) أَيْنَ الْجَاهِلُ مِنَ الْعَالَمِ

ج) مِنْهُمْ مَنْ أَنْجَزَ وَعَدَهُ

د) عِنْدِي أَسَاوِرٌ مِنْ ذَهَبٍ

۱۲- «نقش» کلمات معین شده در عبارات زیر چیست؟

۲

الف) «مَا رَأَيْتُ زَيْدًا مُنْذُ يَوْمِنَا»

ب) «مَا لَقَيْتَهُ مُنْذُ يَوْمَانِ»

۱۳- اصطلاحات زیر را با ذکر مثال تعریف کنید.

۲

الف) قسم غیر صریح

ب) قسم استعطافی

۱۴- «أَمْ» در مثال‌های زیر «متصله» است یا «منقطعه»؟

۲

الف) «سَوَاءٌ عَلَيْهِمْ أَأَنذَرْتَهُمْ أَمْ لَمْ تُنذِرْهُمْ»

ب) «فَلْيَسْتَوِ الْأَعْمَى وَالْبَصِيرُ أَمْ هَلْ تَسْتَوِي الظُّلُمَاتُ وَالنُّورُ»

ج) «أَأَنْتُمْ أَنْزَلْتُمُوهُ مِنَ الْعَرْشِ أَمْ نَحْنُ الْمُنزِلُونَ»

د) «أَفِي قُلُوبِهِمْ مَرَضٌ أَمْ ارْتَابُوا»

۱۵- «نقش» و «محل اعراب» جملات مشخص شده چیست؟

۲

الف) أَقَاتِلْ يَوْمَ هُوَ مَقْتُولٌ

ب) الْعِلْمُ يَنْفَعُ وَيَرْفَعُ

ج) جَاءَ زَيْدٌ يَرْكَبُ جَيْالًا

د) قِيلَ إِنَّ الْعَالَمَ لَيَهْتَدِي

خروجی - تمرین

امتحانات متمرکز عمومی (سطح ۱)

تاسیس اول ۹۲-۹۳
شماره ۲۸۳۳۰۵۰۵

مهر مفرقه

۱۳۹۱/۱۳	
۱۳۹۲/۱۰/۱۸	
نحو عالی ۲	
مبانی عربی ج ۲	
از ابتدای سرورفت تا پایان کتاب (ص ۲۲۵-۲۶۸)	

نام و نام خانوادگی:

شماره:

کلاس:

مدرس:

شماره:

تاریخ:

۱- متعلق جار و مجرور در آیه شریفه «فَإِنَّهُ كَانَ لِلْأَوَّابِينَ غُفُورًا» کدام است؟ ص ۳۰۱

- الف. «لَنْ»
ب. «كَانَ»
ج. «غُفُورًا»
د. محذوف

۲- «ال» داشتن «مضاف» در کدام مورد ممتنع است؟ ص ۳۱۴

- الف. الْقَاتِلُ عَلِيٌّ فِي النَّارِ.
ب. أَنْتَ الْمَكْرُمُ الضَّعِيفِ.
ج. الْمُعَلِّمَاتُ هُنَّ نَاجِحَاتُنَّ.
د. هُوَ الضَّارِبُ غُلَامَ الرَّجُلِ.

۳- گزینه نادرست در مورد «بَدَل» را معین نمایید. ص ۲۴۱

- الف. بَدَلُ الْفِعْلِ مِنَ الْأَسْمِ الشَّبِيهِ بِالْفِعْلِ.
ب. يَبْدُلُ الْفِعْلُ مِنَ الْفِعْلِ وَ إِنْ لَمْ يَتَّفَقَا فِي الزَّمَانِ.
ج. يَبْدُلُ الْمُضْمَرُ مِنَ الْمُضْمَرِ إِذَا كَانَا ضَمِيرِي نَصْبٍ.
د. تَبْدُلُ الْجُمْلَةُ مِنَ الْجُمْلَةِ إِذَا اتَّحَدَتَا فِي الْأَسْمِيَّةِ وَالْفِعْلِيَّةِ.

۴- معنای «مِنْ» در آیه شریفه «أَلَمْ تَعْلَمْ أَنَّ اللَّهَ أَنْزَلَ مِنَ السَّمَاءِ مَاءً» کدام است؟ ص ۳۶۱ و ۳۶۲

- الف. تعلیل
ب. بیان جنس
ج. مرادف «بَاء»
د. ابتدای غایت

۵- گزینه صحیح در مورد «هَل» استفهامیه را معین کنید. ص ۳۸۲

- الف. تدخل علی الجملة المنفیة.
ب. يجوز دخول «لَا» علی التخییر بعدها.
ج. يكون لطلب التصدیق ایجاباً كان أو سلباً.
د. يجوز دخولها علی المبتدأ الذی خبرها فعل.

۶- «أَنْ» در عبارت «أَشْرَتْ إِلَيْهِ أَنْ لَا تَفْعَلَ» از کدام نوع است؟ ص ۳۹۶ و ۳۹۷

- الف. مخففه از ثقیله
ب. مصدریه
ج. مفسره
د. زائده

۷- تأویل ظرف «غیر متصرف» و جمله «مضاف إليه» آن را در موارد زیر بنویسید. ص ۳۰۹

- الف) زَرَّتْ زَيْدًا لَمَّا أَعَانَهُ الْأَصْدِقَاءُ: جواب: حِينَ إِيَّانَةِ الْأَصْدِقَاءِ [إِيَّاهُ].
ب) قُمْتُ إِذْ قَامَ زَيْدٌ: جواب: حِينَ قِيَامِ زَيْدٍ.
ج) قَعَدْتُ حَيْثُ قَعَدَ الْأَمِيرُ: جواب: مَكَانَ قُعُودِ الْأَمِيرِ. [و عبارات مشابه]

۸- با توجه به احکام «نعت» برای هر یک از موارد زیر یک قسم «اسم معرفه» نام ببرید. ص ۳۲۶
 الف) ما يُنْعَتُ و يُنْعَتُ بِهِ: جواب: اسم اشاره غیر مکانیه - مضاف - الف و لام دار
 ب) ما لا يُنْعَتُ و لا يُنْعَتُ بِهِ: جواب: ضمائر - اسم اشاره مکانیه
 ج) ما يُنْعَتُ بِهِ و لا يُنْعَتُ: جواب: اسم موصولی که با «ال» شروع شده است.
 د) ما يُنْعَتُ و لا يُنْعَتُ بِهِ: جواب: علم

۹- در جملات زیر غلط موجود در «نعت» را اصلاح کنید. (با درج کامل حرکات) ص ۳۲۸ تا ۳۳۰
 الف) جاءني الرجلان الفاضلان أبواهما: جواب: الفاضل
 ب) رأيت الهندات الفاضلة إخوانهن: جواب: الفاضل
 ج) مررت بامرأة فضلي من هندي: جواب: أفضل
 د) رأيت رجلين كريم الأب: جواب: كريمي

۱۰- «بدل» را در موارد زیر مشخص نموده و نوع آن را بنویسید. ص ۳۴۰ تا ۳۴۳
 الف) «وَجَعَلْنَا مَعَهُ أَخَاهُ هَارُونَ وَزَيْرًا»: جواب: هارون - بدل کل از کل
 ب) «لِلَّهِ عَلَى النَّاسِ حِجُّ الْبَيْتِ مَنِ اسْتَطَاعَ إِلَيْهِ سَبِيلًا»: جواب: مَنْ - بدل جزء از کل
 ج) «يَهْلِكُ فِي رَجُلَانِ مُحِبٍّ مَقْرُطٍ وَ بَاهِتٍ مُقْتَرٍ»: جواب: محب و باهت - بدل تفصیل (اشتمال)
 د) مَنْ يَصِلْ إِلَيْنَا يَسْتَعِينْ بِنَا يَعْنِ: جواب: يَسْتَعِينْ - بدل اشتمال

۱۱- کلمات معین شده را «معطوف» قرار داده و به همراه «واو عطف» در جای خالی قرار دهید. ص ۳۴۷
 الف) أَنَا رَاضٍ عَنكَ ... (أَبُوكَ): جواب: وَ عَن أَبِيكَ
 ب) ارْجُلُوا عَنَّا ... (أَوْلَادِكُمْ): جواب: أَنْتُمْ وَ أَوْلَادَكُمْ
 ج) رَجِمَكَ اللَّهُ ... (الْمُذْتَبِينَ): جواب: وَ الْمُذْتَبِينَ

۱۲- معنای «باء» را در موارد زیر بنویسید. ص ۳۶۶
 الف) «يَأْبِي أَنْتُمْ وَ أُمِّي»: جواب: تقدیه
 ب) قَتَلْتُ بِالسَّيْفِ: جواب: استعانت
 ج) «وَ مَا يَظْلَمُ لِلْعَبِيدِ»: جواب: زائده
 د) «وَ قَدْ دَخَلُوا بِالْكَفْرِ»: جواب: مصاحبت (معیت)

۱۳- جمله «جواب قسم» در موارد زیر چگونه استعمال می شود؟ ص ۳۷۲ و ۳۷۳
 الف) إذا كان جملة اسمية مثبتة: جواب: واجب است با «لام» یا «إن» و یا هر دو همراه باشد.
 ب) إذا كان جملة فعلية فعلها ماضٍ مثبت: جواب: واجب است با «لام» و «قد» همراه باشد.
 ج) إذا كان فعلها مضارعاً مثبتاً مقروناً بـ «اللام»: جواب: لازم است که با «نون» تأکید همراه شود.
 د) إذا كان فعلية صُدْرَتٌ بحرف متضمنٍ معنى الطلب: جواب: به همین صورت اکتفا می شود.

۱۴- عبارت زیر را در قالب مثال کاملاً توضیح دهید. ص ۳۹۲
 «إن» و «لو» تأتیان وصلیتین غیر محتاجین إلی جواب إذا وقعتا بعد الواو و يراد بها حينئذٍ تقرير المعنى السابق.
 جواب: «إن» و «لو» شرطیه گاهی به صورت وَصْلِيَّةٍ می آیند، مانند: «أَكْرَمَ أَبَاكَ وَ إِنْ ظَلَمَكَ» که در این مثال «إِنْ ظَلَمَكَ» که بعد از «واو» ذکر شده است نیاز نداشته و فقط برای تأکید معنای جمله گذشته یعنی «أَكْرَمَ أَبَاكَ» ذکر می گردد. [و مثال های مشابه]

۱۵- با توجه به عبارت زیر به سوالات پاسخ دهید. ص ۴۰۶ تا ۴۰۸
 قَالَ أَسْتَاذُنَا رَجِمَهُ اللَّهُ: إِنْ نُورَ الشَّمْسِ لَا يَخْفَى إِذَا طَلَعَتْ.
 الف) در عبارت فوق چند «جمله» وجود دارد؟
 جواب: پنج جمله (۲۵۰/نمره)

ب) جملات فاقد «محل اعرابی» را معین نموده و نوع هر یک را بنویسید.
 جواب: مجموع جمله «قال استاذنا ... إذا طلعت» ابتدائی - جمله «رحمه الله»: معترضه (۱ نمره)
 ج) نوع جملات دارای «محل اعراب» را بنویسید.
 جواب: ۱. مقول قول (مفعول به) ۲. جمله خبر ۳. جمله مضاف إليه (۷۵۰/نمره)

نحو عالی ۳۰

امتحانات مشترک عمومی (سطح ۱)

نوبت دوم ۹۱-۹۲
۹۴ بهار ۱۳۹۲
۹۳-۹۴

شماره ۵۰۰

۲۹۱۲/۰۵	
۱۳۹۲/۲/۲۷	
نحو عالی ۳	
مبانی العربیه جلد چهارم	
از ابتدای سرور تا پایان کتاب (ص ۲۱۵-۲۹۸)	

رتبه	نمره	مجموع نمرات
۱	۲۰	۹۰ دقیقه

نام و نام خانوادگی: نام پدر: کلاس: مدرسه: شهر: استان:

۱- کدام حرف فقط «ضمیر» را جر می‌دهد؟ ص ۲۹۹

- الف. مذ
- ب. لولا
- ج. خلا
- د. حتی

-/۵

۲- دخول «ال» بر مضاف در کدام یک از اقسام اضافه جائز است؟ ص ۳۱۳

- الف. لفظیه
- ب. بیاتیه
- ج. ظرفیه
- د. ملکیه

-/۵

۳- کدام مورد مصداق عبارت «ما يُنْعَتُ و لا يُنْعَتُ به» می‌باشد؟ ص ۳۲۵

- الف. علم
- ب. ضمیر
- ج. اسم اشاره
- د. اسم موصول

-/۵

۴- «مَنْ» در آیه مبارکه «و لله على الناس حج البيت من استطاع إليه سبيلا» (ال عمران، ۹۷) کدام یک از اقسام «بدل» است؟ ص ۳۳۹

- الف. بدل میان
- ب. بدل اشتغال
- ج. بدل کل از کل
- د. بدل جزء از کل

-/۵

۵- «عن» در آیه شریفه «و ما ينطق عن الهوى» به چه معناست؟ ص ۳۱۳

- الف. مجاوزه حقیقی
- ب. مجاوزه مجازی
- ج. به معنای «باء»
- د. به معنای «بعد»

-/۵

۶- کدام یک از حروف عطف معنای «تدریج» دارد؟ ص ۳۷۶

- الف. فاء
- ب. پل
- ج. لکن
- د. حتی

-/۵

۷- با توجه به عبارت «تُسَمَّى الاضافة المعنوية الاضافة المحضه بخلاف اللفظية فَتُسَمَّى غير المحضه» وجه تسمیه هر یک از اضافه «محضه و غیر محضه» را در قالب مثال توضیح دهید. ص ۳۰۵-۲ نمره

۲

جواب: به اضافه معنویه، اضافه محضه می‌گویند زیرا خالص از انفصال می‌باشد مثلاً تقدیر در «بیت جار» بیت جار نبود که دو کلمه منفصل و جدای از هم باشند به خلاف اضافه لفظیه مثل «ضارب زید» که تقدیرش ضارب زیداً بوده است. (رساندن مطلب کافی است)

۲
۸- اقسام اعراب «نعت مقطوع» را با ذکر دلیل و مثال برای هر یک بیان کنید. ص ۲۳۰ - ۲ نمره

جواب: رفع مانند رأیت زیداً الکریم که «الکریم» خبر برای مبتدای محذوف است و نصب مانند جاء زید الکریم «الکریم» مفعول برای فعل محذوف است.

۹- عبارت «کلّ، أجمع و جمیع» تؤکد الشیء المتجزئ مفرداً کان أو جمعا باعتبار ذاته أو باعتبار عامله أو باعتبارهما معاً را توضیح دهید. (ترجمه کافی نیست) ص ۲۳۶ - ۲ نمره

جواب: این سه مورد چیزی را که دارای اجزاء باشد تأکید می کنند خواه مؤکده مفرد باشد یا جمع، گاه خود متبوع را فقط تأکید می کند و نظر به عامل متبوع نیست گاه متبوع به اعتبار عامل فقط تأکید می شود و گاه تأکید به اعتبار هر یک از عامل و متبوع با هم صورت می گیرد.

۱۰- با توجه به قواعد باب «عطف» جملات زیر را به عربی برگردانید. (به صورت جمله فعلیه) ص ۲۴۶ - ۲ نمره

الف) تو (یک مرد) و برادرت رفتید.

جواب: ذهبت أنت و أخوک (۱ نمره)

ب) مال خودم و برادرم را گرفتم.

جواب: أخذت مالی و مال أخی. (۱ نمره)

۱۱- معنای «بل» عاطفه در جملات «مثبت و منفی» را با ذکر مثال شرح دهید. ص ۲۷۸ - ۲ نمره

جواب: در مانند ما جاء زید بل عمرو که قبل از «بل» جمله منفی آمده است حکم از ما قبل «بل» نفی می شود و ضد آن برای مابعد اثبات می شود یعنی زید نیامد ولی عمرو آمد.

۱۲- عبارت زیر را توضیح دهید. (ترجمه کافی نیست) ص ۲۸۸ - ۲ نمره

«لا تدخل «لولا» الا علی مبتداً حذف خبره وجوباً إن دل علی کون مطلق و لا بد لها حينئذ من جواب»

جواب: لولای امتناعیه فقط بر مبتدا داخل می شود و اگر خبر آن از افعال عموم باشد واجب الحذف است و واجب است این «لولا»، جواب داشته باشد.

۱۳- دو فرق مهم «إن» و «لو» شرطیه را بنویسید. ص ۲۹۰ - ۱ نمره

جواب: «إن» جازم و «لو» غیر جازم است «إن» برای استقبال و «لو» برای ماضی می باشد.

۱۴- با توجه به کریمه «أما الیتیم فلاتقهر» (الف: ۱) به موارد زیر پاسخ دهید: ص ۳۶۱ - ۲/۵ نمره

الف) «أما» چه معنایی دارد؟

جواب: شرط و تأکید (۵/۰ - نمره)

ب) نقش و عامل «الیتیم» چیست؟

جواب: مفعول به - لاتقهر (۱ نمره)

ج) جمله «الیتیم فلاتقهر» چه اعرابی دارد؟ چرا؟

جواب: مجزوم - جواب شرط (۵/۰ - نمره)

د) «فأ» از کدام نوع است؟

جواب: جواب یا رابطه (۵/۰ - نمره)

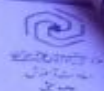
۱۵- با توجه به مثال «أشرت إلیه أن لا تفعل» به سؤالات زیر پاسخ دهید: ص ۳۶۷ - ۱/۵ نمره

الف) وجوه اعراب فعل مضارع در صورت نافیة بودن «لا» را با ذکر دلیل بنویسید.

جواب: ۱. رفع بنا بر اینکه «أن» مفسره باشد ۲. نصب بنا بر اینکه «أن» ناصبه باشد.

ب) نوع «أن» و «لا» را در صورت جزم فعل مضارع بنویسید.

جواب: «أن» مفسره - «لا» ناهیه

تجو علی ۳

امتحانات متمرکز عمومی (سطح ۲)

لیسانس اول ۹۲-۹۳
شماره ۵۰۶۰۰۰۰۰۰۰۰

شماره پرسشنامه

کتاب	۱۳۹۳/۱۰/۱۳
مبانی المربیه جلد ۲	۱۳۹۳/۱۰/۱۳
از لغات ضرورت با پایان کتاب (ص ۲۱۵ - ۲۱۹)	۱۳۹۳/۱۰/۱۳

تاریخ	۲۰	۲۰	۲۰
تعداد سوالات	۱۰	۱۰	۱۰
تعداد پاسخ	۱۰	۱۰	۱۰
تعداد نمرات	۱۰	۱۰	۱۰

نام و نام خانوادگی: _____ کلاس: _____ شماره پرسشنامه: _____

۱- لزوم تجرد از «ال» و «تتوین» از احکام کدام یک از موارد زیر است؟ ص ۲۰۴

- الف. مضاف إليه در اضافه لفظیه
- ب. مضاف إليه در اضافه منویه
- ج. مضاف در اضافه منویه
- د. مضاف در اضافه لفظیه

۲- مطابقت «نعت» با «منعوت» در چه صورتی واجب است؟ ص ۲۳۸

- الف. نعت، اقل تفضیل مقرون به «من» باشد.
- ب. منعوت، جمع مذکر سالم باشد.
- ج. منعوت، جمع غیر عاقل باشد.
- د. منعوت، اسم جمع باشد.

۳- بدل در کدام مورد اصلاً به «ضمیر رابط» نیاز ندارد؟ ص ۲۴۰

- الف. بدل بعض از کل
- ب. بدل کل از کل
- ج. بدل اشتمال
- د. بدل تفسیل

۴- معنای «صین» در مثال «هل لباغ من مفر» چیست؟ ص ۳۶۲

- الف. به معنای باء
- ب. ابتدائیت
- ج. فصل
- د. تأکید

۵- «فعل قسم» با کدام یک از حروف قسم ظاهر می شود؟ ص ۳۷۱

- الف. باء قسم
- ب. تاء قسم
- ج. لام قسم
- د. واو قسم

۶- در چه صورتی اقتران جواب قسم به «لقد» واجب است؟ ص ۳۷۲

- الف. جواب، فعل طلبی باشد.
- ب. جواب، ماضی منفی باشد.
- ج. جواب، مضارع مثبت باشد.
- د. جواب، ماضی مثبت باشد.

۷- با توجه به عبارت «إذا دل المتعلق علی وجود مطلق و جب حذفه للاستغناء عنه نحو «التاجر فی مکتبه» ای موجود و اذا دل علی وجود مقید

بوصف و جب ذکره نحو «هذا سجاع فی بینه» مقصود از قیود معین شده را به همراه حکم آن ها بنویسید. ص ۳۰۰ - ۲ نمره

جواب: وجود مطلق وجودی است که فقط معنای بودن و موجود بودن یک چیز را برساند و به معنایی خارج از بودن اشاره ای ندارد. مثل کون، وجود، ثبوت، حصول وجود مقید وجودی است که علاوه بر معنای موجود بودن یک معنای دیگر را نیز برساند مثل خوردن، خوابیدن، درس خواندن. (وجودی که در ضمن یک فعل فهمیده می شود و وجود مقید به آن فعل است) در صورتی که متعلق، بر وجود مطلق دلالت کند واجب است حذف شود اما اگر بر وجود مقید دلالت کند باید ذکر شود.

۸- دو مورد از تفاوت‌های «اضافه لفظیه» و «اضافه معنویه» را بنویسید. ص ۳۰۴ - ۲ نمره

جواب: ۱. اضافه لفظیه، اضافه صفت به معمولش است اما اضافه معنویه اضافه غیر صفت به معمولش می‌باشد. ۲. در اضافه معنویه یکی از حروف «مِن، فِی، لَام» در تقدیر است به خلاف اضافه لفظیه که حرفی بین مضاف و مضاف الیه در تقدیر نیست. ۳. فائده اضافه معنویه: کسب تعریف یا تخصیص است یعنی اگر مضاف الیه معرفه باشد، مضاف نیز معرفه می‌گردد و اگر مضاف الیه نکره باشد مضاف تخصیص می‌خورد ولی فائده اضافه لفظیه، تنها سبک شدن لفظ است. ۴. اضافه معنویه محضه است یعنی در تقدیر، مضاف جنای از مضاف الیه نیست ولی اضافه لفظیه در نیت انفصال است یعنی در تقدیر کلام، مضاف مستقل از مضاف الیه می‌باشد.

۷۵

۹- چرا اضافه در مثال‌های زیر «معنوی» است؟ توضیح دهید. ص ۳۱۳ - ۱/۵ نمره

الف) باری الوجود: جواب: زیرا زمان صفت (باری) ماضی است در حالی که در اضافه لفظیه باید زمان صفت حال یا استقبال باشد.

ب) کاتب القاضی: جواب: صفت در این مثال جاری مجرای اسماء موصوفه شده است و اضافه کاتب به القاضی مانند اضافه غلام به زید است در مثال غلام زید.

۱/۵

۱۰- فائده «تأکید معنوی» را در موارد زیر بنویسید. ص ۳۳۵ - ۱/۵ نمره

الف) جاء الامیر نفسُه: جواب: «نفسُه» برای این آمده است که آمدن را برای امیر اثبات کند و آمدن غیر امیر مانند فرستادگان و اطرافیان وی را نفی می‌کند.

ب) جاء العلماء کلّهم: جواب: «کلّهم» آمده است تا احتمال آمدن بعض العلماء را نفی کند و تأکید می‌کند همه علماء آمده‌اند.

۲

۱۱- نوع «بدل» را در مثال‌های زیر بنویسید. ص ۳۳۹ تا ۳۴۳ - ۲ نمره

الف) قَبِلْتَهُ يَدَهُ: جواب: بدل بعض از کلّ

ب) نَصَرْتَهُ اخَاكَ: جواب: بدل کلّ از کلّ

ج) اَكْرَمَ والِدِيكَ اَبَاكَ وَاُمَّكَ: جواب: بدل تفصیل

د) «يَسْتَلُونَكَ عَنِ الشَّهْرِ الْحَرَامِ قِتَالِ فِيهِ»: جواب: بدل اشتمال

۱۲- معنای «حروف جر» در مثال‌های زیر را بنویسید. ص ۳۶۲ تا ۳۶۵ - ۲ نمره

الف) عندي أساورٌ من ذهبٍ: جواب: بیان جنس

ب) ما أبغض الكذبَ إليّ: جواب: تبیین

ج) رَحَلْتُ عَنِ الْوَطَنِ: جواب: مجاوزه

د) فَرَرْتُ عَنِ الْحَرْبِ لِلْخَوْفِ: جواب: تمثيل

۱۳- عبارت «الاصل في معنى «علی» الاستعلاء... و تأتي ایضا للاستدراك و الاضراب نحو «لا يدخل الجنة لسوء صنيعه، علی انه لا یبأس

۲

من رحمة الله» را توضیح داده و متعلق «علی» در مثال را بنویسید. ص ۳۶۳ - ۲ نمره

جواب: اصل در معنای «علی» استعلاء و طلب بلندی است و گاهی برای استدراك (تدارک مافات) و اضراب (روی گرداندن از مطلب قبل به یک مطلب جدید) می‌آید.

در این صورت «علی» متعلق به خبر مبتدای محذوف خواهد بود. (و تقدیر این چنین می‌شود و التحقیق علی کذا).

۲

۱۴- مقصود از «ام منقطعه» را نوشته و مواضع سه‌گانه‌ی استعمال آن را بیان کنید. ص ۳۷۷ و ۳۷۸ - ۲ نمره

جواب: «ام» اگر به معنای «بیل» و اضراب بیاید، منقطعه نامیده می‌شود.

۱. بعد از ادات استفهام (غیر از همزه) بیاید. ۲. بعد از همزه‌ای که برای استفهام حقیقی نیست استعمال شود. ۳. بعد از خبر محض استعمال شود.

۲

۱۵- چهار مورد از جملاتی که «فاقد محل اعرابی» هستند را نام برده و مثال بزنید. ص ۴۰۷ - ۲ نمره

جواب: ۱. جمله ابتدایه مثل: «نور الشمس لا یخفی» ۲. جمله معترضه «مولانا رحمه الله کان عادلاً». ۳. جمله مفسره مثل: «العلم اتقنه». ۴. جمله صلّه مثل: «جاء الذی قام ابوه». ۵. جمله جواب قسم «و حقک لأعلمن». ۶. جمله‌ای که جواب شرط غیر جازم باشد یا جواب شرط جازمی باشد که به «فاء» یا «اذای» فجائیه مقترن

باشد مثل: «لو اجتهدت لنجحت»، «ان تنزه عن الهوی تفلح». ۷. جمله‌ای که تابع جمله‌ای باشد که محل اعرابی ندارد. «زید عالمٌ و عمرو زاهدٌ»

تجو عالی ۴

امتحانات متمرکز عمومی (۲)

۱۵

ردیف	نام و نام خانوادگی	شماره ثبت	شماره شناسنامه
۱			
۲			
۳			

کتاب	۲۸۲۲/۰۲
مجله	۱۳۹۲/۰۳/۱۸
نوع عالی	۴
کتاب	مبانی الفریه
مجله	مجله چهارم از اندک ضرورت تا پایان کتاب (ص ۲۱۵-۲۱۶)

نام و نام خانوادگی: شهر: مدرسه: کلاس: شماره ثبت: شماره شناسنامه:

۱- متعلق جار و مجرور در آیه «مُهْمَا تَاتِنَا بِهٖ مِنْ اٰیَةِ لِنَسْخَرَنَا بِهَا فَمَا نَحْنُ لَکَ بِمُؤْمِنِیْنَ» به ترتیب کدام است؟ ص ۲۰۱ س ۹

الف. محذوف - محذوف

- ب. محذوف - ندارد
- ج. تاتنا - لَنَسْخَرَنَا
- د. تاتنا - ندارد

-/۵

۲- با توجه به احکام باب «اضافه» گزینه صحیح را معین کنید. ص ۳۱۱ تا ۳۰۹

- الف. جئت یوم جاء زید فیه.
- ب. زرت صدیقک یوم زره.
- ج. نزلت حیث الامر نازل
- د. کتبت اذا کتابتیه.

-/۵

۳- اضافه کدام «وصف» همواره «لفظیه» می باشد؟ ص ۲۱۲

- الف. صفت مشبیه
- ب. اسم مفعول
- ج. صیغه مبالغه
- د. اسم فاعل

-/۵

۴- عبارت «لا یُنعَت و لا یُنْعَتُ به» در مورد کدام یک از «معارف» است؟ ص ۲۲۶

- الف. اشاره غیر مکانیه
- ب. موصول
- ج. ضمیر
- د. علم

-/۵

۵- «بدل» در کدام مورد باید از «مُبدَل منه» تبعیت کند؟ ص ۲۴۰

- الف. عدد
- ب. اعراب
- ج. تذکیر و تأنیت
- د. تعریف و تنکیر

-/۵

۶- «لو» در آیه مبارکه «وَدُّوا لَوْ تُدْهِنُ فِیْ ذَهَبِنَا» (ف. ۹) از کدام نوع است؟ ص ۳۹۲ و ۳۹۴

- الف. شرطیه
- ب. تعنی
- ج. عرض
- د. مصدریه

۷- عبارت «تُسَمَّى الْاِضَافَةُ الْمَعْنَوِیَّةُ الْاِضَافَةُ الْمَحْضَةُ لِأَنَّهَا خَالِصَةٌ مِنْ نِیَةِ الْاِنْفِصَالِ» را توضیح داده و نقش کلمات معین شده را بنویسید.

-/۵

ص ۳۰۵ س ۵ - ۲ نمره

جواب: به اضافه معنویه اضافه محضه نیز گفته می شود چون این اضافه به صورت انفصال و قطع از اضافه استعمال نمی شود. مثلاً «غلام زید» را نمی شود به صورت «غلام زید» به کار برد بر خلاف اضافه لفظیه. (۱ نمره)

ترکیب: الاضافة (اول): نائب فاعل - المعنویة: صفت - الاضافة (دوم): مفعول (دوم) - خالصة: خبر «ان» (۱ نمره)

د) ان احد استجار تک فاجرة □

۷. اعراب جهات سه را در صورت حذف مضاف اليه شان بنویسید با ذکر مثال. ص ۳۰۶

۱- معرب یا توبین: کنت قلیاً مجتهداً (۰/۵) ۲- معرب بدون توبین: مات الوزير قبل او من قبل (۰/۵)

۳- متی بر اسم: مات الوزير من قبل (۰/۵)

۸. برای متعوتهای زیر هر چه ممکن است نعت مناسب بنویسید.

الف) رایت یوسف والله الفاضلین (ب) عاشقنا قوماً مهذباً - مهذبین (ج) جائت المومنات الفاضلات - الفاضلة

۹. برای موارد زیر یک مثال (جمله کامل یا درج حرکات) بنویسید.

الف) قطع نعت ص ۳۳۰ الحمد لله الحمد او الحمد

ب) تاکید لفظی ص ۳۳۳ سقطت سقطت بابل

ج) بدل نکره از معرفه ص ۳۳۹ مررت مررت بزید رجلی عالم

د) انا فحاشیه ص ۳۹۶ خرجنا فاذا الاسد بالیاب

اگر مثال صحیحی غیر از موارد ذکر شده در جوابه نوشته شد نمره داده شود.

۱۰. با توجه به عبارت «عطف النسق هو التابع المتوسط بینة و بین متبوعه احد احرف العطف. فائدة: يكون الاتباع فی مشاركة التانی

إما فی اللفظ والمعنی جمیعاً وإما فی اللفظ فقط» به سوالات زیر پاسخ دهید.

الف) کلمات مشخص شده را اعراب گذاری کنید ب) فایده را با ذکر دو مثال توضیح دهید

(هر مورد ۰/۲۵ نمره) المتوسط - احد - الاتباع - العطف

در عطف نعت یا در لفظ و معنای مانند جاء زید وعمرو یا نعت فقط در لفظ است مانند جاء زید وعمرو

۱۱. نوع و معنای حروف مشخص شده را بنویسید. ص ۳۶۷-۳۶۶-۳۹۱

الف) اکتلت السمكة حتی رأسها (حرف جر - الی «انتهای غایت»)

ب) اکتلت السمكة حتی رأسها (حرف عطف - تدریج)

ج) جالس العلماء أو الزهاد (حرف عطف - نسوبه در حکم)

د) اکرم أبابک و ابن ونحک (حرف شرط - معنای وصله)

۱۲. معنای اصلی حروف زیر را بنویسید. ص ۳۶۳-۳۶۵-۳۶۶-۳۶۷

الف) عن (مجاوزه) ب) کاف (تشبه) ج) باء (الصاق) د) فاء عاطفه (ترتیب و تعقیب)

۱۳. معنای همزه را در مثالهای زیر مشخص فرمایید. ص ۳۷۷-۳۸۲

الف) غیر الله تعدون (الکاف توسیعی)

ب) لم تر إلی ربک کیف مذ القتل (تعجب)

ج) سواء علیهم أأنزرتهم أم لم تنزلهم (نسوبه)

د) فی قلوبهم مرض أم ارتابوا (تقریر)

۱۴. فایده «قد» را در دو مثال زیر بنویسید. ص ۳۹۸

الف) قد شفی العلیل (تحقیق)

ب) قد بنحج الکسلان (تقلیل)

۱۵. حکیم اعراب جملات مشخص شده را با ذکر دلیل بنویسید.

الف) أسافر یوم هو مسافر (مضاف اليه - محلا محرور) ب) وحفک لأفعلن (حواب قسم - محلی از اعراب ندارد)

سازمان آموزش عالی
سازمان سنجش
سازمان پژوهش و برنامه ریزی

امتحانات مرکز عمومی (سطح ۲)

خرداد ماه تحصیلی ۹۶-۹۵
به شماره ۵۰۰

مدرسه

کلاس	۲۹۵۲/۱۲
شماره	۹۶/۳/۱۰
سطح	تعمیر عالی ۲
گروه	ساده ج ۴
موضوع	از ابتدای معروضات تا پایان کتاب

شماره ۹ صبح	تا ۱۶	شماره ۳۰ دقیقه
شماره ۱۰ صبح	تا ۱۷	شماره ۳۰ دقیقه
شماره ۱۱ صبح	تا ۱۸	شماره ۳۰ دقیقه
شماره ۱۲ صبح	تا ۱۹	شماره ۳۰ دقیقه

نام و نام خانوادگی: _____ شهر: _____ استان: _____

۱. حذف متعلق در جملات « یوم الجمعة صمت فيه » و « هذا شجاع في بيته » به ترتیب چه حکمی دارد؟ ص ۲۹۹
- الف) تمتع - تمتع
- ب) جایز - واجب
- ج) واجب - تمتع
- د) واجب - جایز
۲. کدام دسته منوعت واقع نمی شوند؟ ص ۳۲۵
- الف) ضمیر، اسم اشاره مکانی
- ب) موصول، اسم اشاره غیر مکانی
- ج) علم، ضمیر
- د) علم، اسم اشاره مکانی
۳. کدام گزینه بدل اشتمال است؟ ص ۳۴۰-۳۴۱
- الف) اِرْحَلْ عَنَّا لَا تَقِمْنَ عِنْدَنَا
- ب) مَنْ يَصِلْ الْبَيْتَا يَسْتَعِنْ بِنَا يَنْعِن
- ج) اِنْ تُصَلِّ تَسْجُدْ لَهُ بِرَحْمَتِكَ
- د) قَلْبُهُ الْيَدِ
۴. « حکایت » در کدام گزینه صحیح است؟ ص ۳۵۰-۳۵۱
- الف) «مَنْ يَوْسُفُ؟» در جواب: جَاءَ يَوْسُفُ
- ب) «مَنْ؟» در جواب: رَأَيْتُ رَجُلَيْنِ
- ج) «مَتُونَ؟» در جواب: جَاءَ رَجُلَانِ
- د) «مَنْ؟» در جواب: جَاءَتْنِي امْرَأَةٌ
۵. « لو » بعد از ماده « وُدَّ » غالباً از کدام نوع است؟ ص ۳۹۱
- الف) تمنی
- ب) شرطیه
- ج) عرض
- د) مصدریه
۶. جمله « اسمیه » را معین کنید. ص ۴۰۶
- الف) خَانِئاً رَجَعَ الْقَائِدُ
- ب) لَعَلَّ الْعَدُوَّ يَنْطَلِقُ
- ج) كَيْفَ جَاءَ زَيْدٌ